

Εκδοτικό Σημείωμα της Ελένης Κεχαγιόγλου

Το 1972, ο Άρης Αλεξάνδρου, αυτοεξόριστος στο Παρίσι και ενώ τελειώνει το μοναδικό μυθιστόρημά του *Το κιβώτιο* (βλ. Δημήτρης Ραυτόπουλος, *Άρης Αλεξάνδρου, ο εξόριστος, εκδόσεις Σοκόλης, 2004, σελ. 256*), γράφει το σενάριο αυτό, «βασισμένο», όπως ο ίδιος σημειώνει, στο ομώνυμο θεατρικό έργο του Γιάννη Ρίτσου. Επρόκειτο για το τελευταίο θεατρικό έργο του Ρίτσου, ο οποίος το είχε ολοκληρώσει μέσα σε έξι ημέρες το 1959 (26 Φεβρουαρίου-3 Μαρτίου) και, το καλοκαίρι της ίδιας χρονιάς, το είχε στείλει στον σκηνοθέτη Γιάννη Βεάκη, πολιτικό πρόσφυγα στο Βουκουρέστι, προκειμένου να μεταφραστεί στα ρουμάνικα, να εκδοθεί και να παρασταθεί. [...] Το 1977, στην Αθήνα, εκδόθηκε από τις εκδόσεις Βέργος το σενάριο του Άρη Αλεξάνδρου (ακολούθησε το 1983 η έκδοση από τις εκδόσεις Ύψιλον). Το θεατρικό έργο του Γιάννη Ρίτσου, ωστόσο, δε θα εκδιδόταν στην Ελλάδα παρά μόλις το 1990 από τον Κώστα Νίτσο. [...]

Το σενάριο του Αλεξάνδρου δεν έγινε ποτέ ταινία, ενώ το θεατρικό του Ρίτσου πρωτοπαρουσιάστηκε στην Ελλάδα δύο χρόνια πριν από τον θάνατο του δημιουργού του από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, για είκοσι πέντε παραστάσεις, τις οποίες παρακολούθησαν 2.254 θεατές, το 1988. Το θεατρικό έργο του Ρίτσου διασκευάστηκε πράγματι ελεύθερα από τον Αλεξάνδρου, ο οποίος αφαιρέσε τρία πρόσωπα του θεατρικού και πρόσθεσε τον Πάρη, νεαρό αντάρτη και νεανικό έρωτα της Μάρθας. [...] Η παρούσα έκδοση αποτελεί αναπαραγωγή σε μονοτονικό της έκδοσης των προηγούμενων πολυτονικών εκδόσεων, με απόλυτο σεβασμό στη γλώσσα και στο ύφος του συγγραφέα. Διορθώθηκαν μόνο προφανείς αβλεψίες και τυπογραφικά λάθη, ενώ διακριτικές υπήρξαν οι επεμβάσεις ως προς τη στίξη (π.χ., διαγραφή κομμάτων που χώριζαν το ρήμα από το υποκείμενο ή το αντικείμενό του, προσθήκη κομμάτων μετά τις κλητικές προσφωνήσεις) και τον εκσυγχρονισμό της ορθογραφίας (π.χ., το συντριβάνι διορθώνεται σε σιντριβάνι, το είμουνα σε ήμουνα, το μαντήλι σε μαντίλι, το συχαίνομαι σε σιχαίνομαι κ.ο.κ.).